

ENRIC DILMÉ
dr. arquitectura

LOS ANGELES, NOVEMBRE 2019

Així començava la pel·lícula **Blade Runner** i ja hi som: **NOVEMBRE, 2019!**

Avui, dia mundial de l'urbanisme, és un bon moment per veure si la cinta va ser premonitòria. D'entrada cal dir que tot i que la metròpolis de la pel·lícula no sembla que s'hagi materialitzat, els problemes que l'aclaparen no disten molt dels que tenim a tocar: superpoblació, suïcidi ambiental, govern de les grans corporacions, urbanisme descontrolat, privatització de l'espai públic, formes tecnològiques de control, deshumanització, solitud i l'ancestral por a la mort.

Fotograma de la web Undercores.fr

La distòpia de **Ridley Scott** inspirada en la novel·la de Philip K. Dick, *Do Androids Dream of Electric Sheep?* (1968), es va estrenar el 1982 sense pena ni glòria passant ràpidament al mercat del vídeo domèstic. Va ser en aquest format on revifarà fins a ser una obra de culte que hi ha influït en el cinema de ciència-ficció posterior¹. Personalment la vaig veure quan es va estrenar a Espanya i vaig quedar fascinat per la seva estètica. Era diferent de l'optimista *Star Wars: Episodi IV* (1977) de Georges Lucas i molt més creïble. Com va dir, el 2017, William Gibson en *Wired*: Va canviar l'aspecte del món i també la nostra forma de veure el món².

El film presenta una megalòpolis sense límit, massificada, estratificada i caòtica sota una pluja àcida que la deixa en penombra il·luminada només per les flamarades de les refineries i l'omnipresent publicitat -visió extrema d'aquella Las Vegas vindicada per **Robert Venturi** i **Denisse Scott Brawn**³-. La ciutat, que recordava la **Metropolis** de **Fritz Lang** (1927), havia crescut per successives remunes sobre edificis d'èpoques pretèrites -d'estils ben diversos: barrocs, neoclàssics, art deco...- lligats per una heura d'instal·lacions que recorria

¹ Com ara: *The Terminator* (1984), *Dune* (1984), *Brazil* (1985), *Robocop* (1987), *Batman* (1989), *The fifth Element* (1997) o *The Matrix* (1999). Però, a més, n'hi han que parteixen del mateix Novembre del 2019 com: *The running Man* (1987) o *Akira* (1988).

² Citat per H. Llanos, en "2019, el año que escogió 'Blade Runner' para cambiar la ciencia ficción", *El País*, 5.10.2019.

³ Veure el nostre article: Robert Venturi in memoriam.

ENRIC DILMÉ
dr. arquitectura

les façanes com en el **Centre Pompidou** de París (1977) de **Renzo Piano** i **Richards Rogers** o la seu de **Lloyds** (1978) d'aquest darrer a **Londres** que havien fet realitat els al·luciacions del col·lectiu **Archigram**⁴.

La introducció de dos edificis de la mateixa ciutat de **Los Angeles** augmentaven la percepció de realisme de la cinta. Es tracta de la **Casa Ennis** (1924) de **Frank Lloyd Wright** i l'edifici **Bradbury** (1893) de **George H. Wyman** que curiosament s'inspira en el llibre de ciència-ficció **Mirant enrere** (1887) d' **Edward Bellamy** situat en un **Los Angeles** d'un llunyà any 2.000. L'obra de **Wright** forma part d'aquella sèrie de cases que es van anomenar **textil block houses** on l'arquitecte va experimentar amb blocs de formigó. En ella se situa l'apartament del *blade runner* **Rick Deckard** (Harrison Ford). És un refugi que respira passat, decadència i fredor amb un punt de calidesa a causa de l'estampat maia dels blocs de formigó que, però, no rebaixaven la sensació de solitud en el que viu el protagonista.

Fotografia d'un interior de la casa Ennis en quadraturaarquitectos.com i fotografia de la seva reproducció a la pel·lícula de Ray Montano a Pinterest.

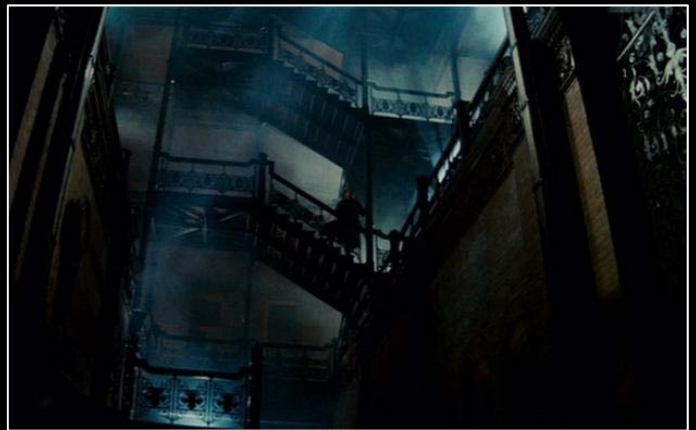
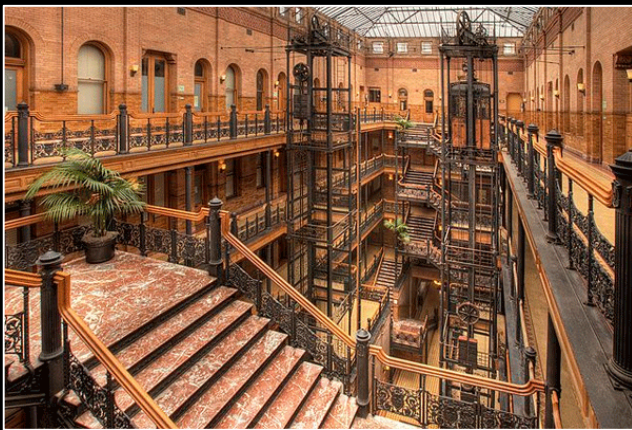
⁴ Va ser un grup d'arquitectes londinencs format per Peter Cook, Johana Mayer, Warren Chalk, Ron Herron, Dennis Crompton, Michel Webb i David Greene que en plena revolució Pop de la dècada dels 60 van plasmar la seva visió optimista i galàctica del futur a través d'una revista underground.

ENRIC DILMÉ
dr. arquitectura

Per la seva banda l'edifici de **Wyman** és una ruïna amb un únic habitant: el dissenyador cibernètic **J. F. Sebastian** (William Sanderson). En el seu terrat es produirà el desenllaç del film on el replicat **Roy Batty** (Rutger Hauer) va salvar a **Deckard** per, tot seguit, deixar-se anar al buit⁵ després pronunciar un mític monòleg:

He vist coses que vosaltres no creuríeu. Naus de combat en flames a l'espalla d'Orió. He vist llamps brillant en la foscor prop de l'entrada de Tannhäuser. Tots aquests moments es perdran en el temps, com llàgrimes en la pluja. Ha arribat l'hora de morir.

Fotografia de l'edifici Bradbury de lawebdelacultura.com i imatge de la pel·lícula en [el correo.com](http://elcorreo.com)

Aran de terra en la foscor del fons de la massa edificada una barreja multiètnica d'estètica cyberpunk que no ha pogut costejar-se la fugida a les colònies exteriors deambulant sense esma entre deixalles, negocis de biotecnologia i menjar ràpid sintètic. Per sobre de tot plegat la mastodòntica piràmide de la corporació Tyrell mostrant el seu poder malbaratant espai. Només cal veure l'apartament de **Eldon Tyrell**, tota una demostració d'opulència, amb immensos espais de regust **Art deco** que baden, com si es tractés d'un palau imperial, sobre l'aglomerat humà que sobreviu com pot als seus peus. En definitiva, un clàssic de la ciència-ficció amb fortes referències arquitectòniques i pertorbadores visions.

El món encara no té la cara que va predir aquella cinta policíaca, tot i que ens entestem a apropar-nos com demostren les ciutats de **Hong Kong**, **Seül** o els barris japonesos de **Sinjuku** o **Shihabara**. I a veure com acaba el futur *downtown* d'escaldenc!. Esperem que reaccionem a temps i ens allunyem tan d'aquella distòpia de **Scott** com de la seva seqüela, **Blade Runner 2049** (D. Villeneuve, 2017), que pinta encara pitjor.

Encreuem els dits!

Escrit a Escaldes-Engordany el 8 de novembre, dia mundial de l'urbanisme de l'any 2019

⁵ Rutger Hauer, l'actor que el caracteritzava, va morir el 19 de juliol d'enguany el mateix any que, en la pel·lícula moria el seu personatge.